

Roman

Eén vonk

Greetje van den Berg

Greetje van den Berg

Eén vonk

Z&K

Uitgeverij Zomer & Keuning

1

‘Denk aan je belofte.’

Hoe vaak heeft Peter die woorden de laatste tijd niet tegen haar uitgesproken? Amanda Verbaan tuurt naar het scherm van haar computer, waarop te zien is hoe Duitse troepen aan het begin van de Tweede Wereldoorlog Amsterdam binnentrekken. Ze heeft het filmpje al zeker drie keer bekeken, maar het blijft haar intrigeren.

Elke keer lijkt de stem van haar overleden oma door de beklemmende muziek te klinken: ‘Ik stond tussen het publiek dat langs de kant stond bij het Muntplein. Duitsers in vrachtwagens, legervoertuigen en motoren kwamen voorbij. Mensen achter mij hadden commentaar. Ik zag al die jonge, Duitse mannen en ik schaamde me omdat ik afschuw voelde, maar ook opwinding. Het was oorlog, en ik wist niet hoe het verder zou gaan. Ik was nog zo jong. Ik wist niet eens hoe ik me tegenover die invasie van Duitse militairen moest opstellen. Overal om mij heen stonden mensen te kijken, alsof er een vrolijke optocht passeerde. Er waren meisjes die met de soldaten flirtten. Ik vond het gek, maar tegelijk was ik zelf ook onder de indruk van die vreemde, Duitse soldaten in hun imponerende uniformen.’

Die woorden zouden een liveverslag kunnen zijn van wat er in die meidagen van 1940 gebeurde. Elke keer als Amanda de beelden op YouTube bekijkt verbaast ze zich, en tegelijk beseft

ze dat zij, net zoals haar oma, naast afschuw ook opwinding zou ervaren. Aan de meisjes op de beelden te zien, was haar oma inderdaad lang niet de enige. Ze weet dat haar oma eerst niets van die Duitsers moest weten. Haar beste vriendin Betsy kreeg verkering met een Duitse kapitein. Woedend was haar oma geweest. Hun vriendschap was daarna ten einde.

Ze moet stoppen met het kijken naar die beelden, zegt Peter steeds. Net zoals ze die boeken over kinderen van Duitse militairen de deur uit moet doen. Het heeft geen zin om zich daarin te verdiepen. Ze raakt er alleen maar door van streek.

Hij heeft gelijk. Ze kan niet anders dan dat toegeven. ‘Denk aan je belofte. Je kunt er niets mee,’ herhaalt hij als een repe-terende breuk.

Misschien komt het juist door haar belofte dat het haar niet wil loslaten. Peter meent dat ze ook nog wat labiel is na de bevalling van hun dochter Marissa, inmiddels vier maanden geleden. Daar komt nog bij dat ze kort daarna verhuisd zijn.

Wat de reden ook is, het geheim dat haar oma in het laatste stukje van haar leven met haar heeft gedeeld, laat haar niet los. Ze heeft het gevoel dat ze er iets mee moet doen. Maar de vraag is wát? En zou ze daarmee het geheim van haar oma niet prijsgeven en daarmee haar belofte breken?

Ze heeft haar oma beloofd dat ze niets tegen haar moeder en tante Ingrid zou zeggen. Als ze gehoor geeft aan haar verlangen om op zoek te gaan, hoeft ze daar verder toch niemand iets over te vertellen?

Peter heeft gezegd dat het ook kan zijn dat ze te veel tijd overheeft. Voor de geboorte van Marissa was ze docent Engels op een scholengemeenschap. Het was haar eigen beslissing om te stoppen met werken, zodat ze zelf voor hun dochter kan zorgen.

Peter kan zoveel bedenken. Dankzij hun verhuizing hoeft ze zich momenteel helemaal niet te vervelen. Er zijn genoeg klusjes te doen, maar ze heeft er geen zin in. Voor haar gevoel moet er iets worden rechtgezet. De schrijvende verhalen over kinderen van Duitse militairen hebben dat besef nog eens versterkt.

Voor zichzelf heeft ze het al op een rijtje gezet, maar verder is ze nog niet gekomen. Onzekerheid houdt haar tegen. De tegenwerpingen van Peter treffen doel. Is het niet beter om weer voor een paar uur aan het werk te gaan? Als docent heeft ze zo weer een baan. Haar moeder zal juichen als ze haar vraagt of ze op Marissa wil passen.

Dat is het probleem niet.

Ook dan zal die vraag haar blijven bezighouden: wat is er van het oudste kind van haar oma geworden? Zijn de verhalen die ze over die ‘moffenkinderen’ heeft gelezen ook op hem van toepassing?

Het filmpje is afgelopen. Geluiden van boven verraden dat Marissa wakker is en zich in bed begint te vervelen. Nog even blijft ze zitten. De vraag is waar ze moet beginnen. Via een televisieprogramma als *Spoorloos*? Via de websites die ze heeft gezien? Of moet ze gewoon brutaal zijn?

Met een zucht klapt ze haar laptop dicht en staat op. Marissa geeft nu luidkeels te kennen dat het wat haar betreft echt menens wordt. Het is goed om het allemaal nog eens te overdenken. Ze wil wel graag aan haar gevoel toegeven, maar tegelijkertijd is er een diepe, donkere ondertoon die haar onrustig maakt. Ze zal oma’s geheim niet langer voor zichzelf kunnen houden als ze meer wil weten.

Is dat het waard?

Het is warm voor de tijd van het jaar. Te warm om achter zijn computer te blijven zitten. Andries Hagendoorn sluit af en loopt naar de keuken. Op het aanrecht staat nog een glas waaruit hij vanmorgen vroeg melk heeft gedronken. Zorgvuldig spoelt hij het om, en vult het vervolgens met koud water. De warmte voelt nog wat onwennig. Bleekjes steken zijn armen uit de korte mouwen van zijn overhemd. Vanmorgen heeft hij dat uit de kast op de logeerkamer gehaald, waarin hij ’s winters zijn zomerkleding bewaart. Hij heeft nog overwogen of hij alweer moest omwisselen, maar het is nog maar april. Op het gebied van

weersomstandigheden kan er nog van alles gebeuren. Over een maand kan het weer wel heel anders zijn. Hij weet het van het zwembad. Al jarenlang is hij daar 's morgens vroeg een trouwe bezoeker. Hij herinnert zich van andere jaren hoe wisselend de temperaturen nog kunnen zijn in de periode dat het buitenbad is geopend, en dat is pas vanaf eind mei. Bij mooi weer kan het onverwarmde water wel vierentwintig graden worden, maar hij heeft ook weleens bij een watertemperatuur van zeventien graden gezwommen. Voordeel daarvan is dat de meeste andere zwemmers hun toevlucht binnen zoeken. Een enkele keer heeft hij dan het rijk alleen en daar kan hij zich nu al stilletjes op verheugen. Het gedrag van de baldadige koolmezen in de bomen, de zang van een merel, wind die zijn gezicht streelt, op die momenten genieten al zijn zintuigen.

In gedachten verzonken is hij naar buiten gelopen. Op de galerij van het appartementencomplex waar hij woont, ontdekt hij Nelie, zijn naaste buurvrouw. Ze wil net naar binnen gaan. 'Lekker weertje, hè?' begroet hij haar opgewekt. Het valt hem op dat ze een trui met lange mouwen op een lange, zwarte broek draagt.

'Ik vind het eigenlijk een beetje te warm voor deze tijd van het jaar.' Ze strijkt met haar hand door haar grijze krullen. Tussen de fijne haartjes op haar bovenlip ontdekte hij zweetdruppeltjes. 'Je zult zien dat het in de zomermaanden met het mooie weer gedaan is.'

'Ik ben het met je eens dat het alle kanten op kan, maar vandaag schijnt de zon en ik probeer er toch maar van te genieten.'

'Bij jou is het glas altijd halfvol, hè?'

Ligt het aan hem, of klinkt ze echt een beetje ontstemd? Zo kent hij haar niet.

'Bij jou toch ook?' reageert hij zachtjes.

'Ach ja... je hebt gelijk. Ik ben gewoon nog niet aan die warmte gewend. En over een paar dagen is het de sterfdag van Kristoffer. Het is alweer zes jaar geleden. Dat maakt me ook altijd wat neerslachtig.'

‘Het spijt me.’ Hij is niet zo goed met dit soort dingen. Nooit geweest ook. Het liefst houdt hij gevoel op afstand.

Ze glimlacht een beetje triest. ‘Dank je wel, Andries.’ Dan opent ze de deur en glipt naar binnen.

Verder gaan hun contacten meestal niet. Soms komt hij bij haar over de vloer als ze een probleem met haar computer heeft en wanneer ze er een paar dagen tussenuit gaat, zorgt hij voor haar planten en haar post. Zij is nog nooit bij hem binnen geweest, hoewel ze al vijf jaar naast elkaar wonen. Het is niet zijn gewoonte om burens uit te nodigen, voor Nelie maakt hij geen uitzondering. Hij herinnert zich nog de dag van haar verhuizing. Voor de hoofdingang stond een verhuishwagen. Vanuit zijn keukenraam had hij daar zicht op. Verhuizers liepen af en aan met haar spullen. Hij is niet erg nieuwsgierig van aard, maar hij kon het toch niet laten om af en toe een blik naar buiten te werpen. Het was hem opgevallen omdat nieuwe bewoners nog maar weinig gebruikmaakten van een verhuisbedrijf. Vaak werd de huisraad met bestelbusjes of aanhangwagens vervoerd. Kinderen en kleinkinderen liepen dan als mieren over de galerij. Later vertelde Nelie dat zij en haar man Kristoffer geen kinderen hadden gekregen. Ze had zo tegen de verhuizing opgezien dat ze maar had besloten om de hulp van een verhuisbedrijf in te roepen. Dat kostte wat, maar het scheelde heel veel kopzorgen. Ze wilde weten of hij wel kinderen had.

‘Wel zes,’ had hij gezegd. ‘Maar ik zie er nog maar een.’

Nelie vroeg niet verder.

Kort daarna nodigde ze hem uit om koffie bij haar te komen drinken, maar hij is daar niet op ingegaan. Hij gaat nooit zomaar bij zijn burens op de koffie. Zo houdt hij iedereen op afstand. Ze weten hem te vinden als ze problemen met hun computer hebben en hij kan met iedereen binnen dit complex goed overweg, maar meer behoefte aan contact voelt hij niet.

Hij heeft niemand nodig.

Behalve Floortje, zijn roodharige poes van inmiddels zeven-tien jaar oud.

Ze is trouw, vraagt hem nooit iets en neemt hem zoals hij is. Precies wat hij na drie mislukte huwelijken nodig heeft.

Andries neemt de trap naar beneden. Als hij buiten komt, voelt de zon heerlijk warm op zijn gezicht. Zeventien jaar woont hij inmiddels alleen en in die zeventien jaar heeft hij langzaam rust gevonden. Het woord gelukkig is op hem niet van toepassing, maar hij zou het tevredenheid willen noemen.

Sinds het mailtje dat hij gistermiddag opende, knaagt de onrust weer. Het was een mailtje vol complimenten van de bewonerscommissie van het complex waar hij woont. Lovend werd er over zijn computerkennis en zijn hulpvaardigheid op dat gebied gesproken. De commissie had van een aantal bewoners de vraag gekregen of Andries wellicht een computerclub kon leiden.

Hoe komen ze erop, dacht hij, en per omgaande liet hij weten dat hij daar niet voor voelt. Tien minuten later had hij Freerk Toeter aan de lijn, de voorzitter van de commissie. Of hij zijn besluit nog eens wilde herzien. ‘Neem er de tijd voor, Andries. Laten we zeggen dat je er een week over nadenkt en ons dan laat weten of je er iets voor voelt. Zo’n eerste ingeving is soms niet de beste. Vind je het goed dat ik morgenavond even bij je aankom om rustig door te spreken hoe we zo’n cursus kunnen opzetten? Uit ons mailtje is het niet helemaal duidelijk geworden, maar je staat er niet alleen voor. Ik heb bijvoorbeeld al een inventarisatie gemaakt van onderwerpen die aan de orde kunnen komen. Jij weet zelf bij welke problemen je het vaakst wordt ingeschakeld. Morgenavond kunnen we dat even op een rijtje zetten. Daarna heb je nog een week om het te overwegen. Komt jou halfacht uit?’

Hij had het lef niet om tegen te stribbelen.

Dat heeft hem laten inzien dat het jongetje in hem nog altijd leeft. Het jongetje dat hem onrust en onzekerheid brengt.

Hij weet dat hij goed met computers is. Sinds zijn pensioenering is hij zich er meer en meer voor gaan interesseren en zo heeft hij ontdekt dat hij er gevoel voor heeft. Hij doorziet

problemen. In zijn kast staat inmiddels een plank vol met boeken over verschillende onderwerpen die de computer aangaan. Hij is lid geworden van een computerforum en beantwoordt vragen van mensen met problemen op dat gebied. Freerk Toeter heeft gelijk: over bepaalde problemen krijgt hij meer vragen dan over andere.

Als hij de kans had gekregen, had hij ver kunnen komen in het leven. Die kans heeft hij nooit gehad. Wanneer hij toezegt, zullen de cursisten dat op een dag merken. Ze zullen hem dingen vragen waarop hij het antwoord schuldig moet blijven. Daarna zullen ze hem minachten.

Het jongetje van toen heeft zijn opwachting weer gemaakt en laat zich stevig gelden.

Nadat Amanda Marissa de borst heeft gegeven, legt ze haar in de kinderwagen om een eind te gaan wandelen. Het weer is ongekend voor de tijd van het jaar, het groen aan de bomen is uitbundig doorgebroken, een peperboompje waarvan het blad nog niet is uitgebot, bloeit met opvallende, roze bloemetjes. De natuur viert de lente.

Ze heeft de kap van de kinderwagen een eind naar beneden gedaan, af en toe keert ze de wagen zodat de zon Marissa niet in het gezicht kan schijnen. Tevreden laat ze zich rijden, haar oogjes zakken af en toe dicht, maar dan ineens kijkt ze Amanda weer met grote ogen aan, alsof ze bang is om in slaap te vallen. Een brede licht breekt door als Amanda tegen haar praat. Uiteindelijk wint de slaap.

Aan het begin van de oorlog was het ook lente, peinst Amanda. De natuur trok zich niets van oorlog en dreiging aan. Voor veel mensen was dat niet veel anders. Ze probeerden zo normaal mogelijk door te leven, werden verliefd, kregen kinderen. Het is geen wonder dat jonge vrouwen op Duitse soldaten vielen. Veel huwbare mannen doken onder toen ze zich moesten melden voor de 'Arbeitseinsatz' in Duitsland, anderen sloten zich aan bij het verzet en waren ook niet beschikbaar. Daarvoor hoeft

ze alleen maar aan het verhaal over oma's broer te denken. Willem Paardekooper heette die man. Hij zal inmiddels ook wel lang en breed overleden zijn. De universiteit waar hij rechten studeerde ging dicht, maar het ondergronds verzet bloeide er en daar werkte hij ook intensief aan mee. Geen wonder dat jonge meisjes aandacht voor de Duitse militairen hadden. Ze waren hoffelijk en ze hadden wat van de wereld gezien. In hun uniformen imponeerden ze.

Oma had tegen haar gevoelens voor een Duitser gevochten, maar ze had ook gecapituleerd en dat had vergaande gevolgen voor de rest van haar leven gehad.

Daar gaat ze weer.

Wat ze ook doet, waar ze ook afleiding zoekt, steeds komt ze bij haar oma uit. Misschien zou het anders zijn geweest als ze dat geheim had kunnen delen, is het juist het zwijgen dat het voor haar zo moeilijk maakt.

Haar oma had de rest van haar leven gezwegen over de gebeurtenissen in de oorlog, maar het had haar leven en dat van haar twee dochters beïnvloed. Amanda's moeder en tante Ingrid kunnen zelfs na haar dood nauwelijks met iets van vriendelijkheid over hun moeder praten. Al hun woorden lijken een bittere ondertoon te hebben.

Oma heeft dat niet verdiend, weet Amanda.

Ze mag het niet zeggen.

Andries is op een bankje gaan zitten met uitzicht op de vijver in het park. Een moedereend zwemt met twaalf piepende donsbolletjes achter zich aan. Hij volgt ze met zijn ogen, terwijl zijn gedachten teruggaan. Dat doen ze altijd als het jongetje in hem weer terug is, alsof ze dan weigeren om zich nog langer op afstand te laten houden.

Negentien jaar oud was hij toen hij met zijn eerste vrouw moest trouwen. Na hun zoon Geerling volgde Evert-Jan al snel en daarna werd hun derde zoon Boris geboren. Tien jaar heeft hun huwelijk standgehouden. Voordat Puck zwanger was, had

ze begrip voor zijn problemen en maakte zijn achtergrond haar niets uit. De eerste keer dat ze hem verweet een ‘moffenkind’ te zijn, was op het moment dat ze hem vertelde dat ze zwanger was en hij vaststelde dat er dan maar getrouwd moest worden. Hij meende eerst dat het de schrik en de hormonen waren, maar er was nooit een einde gekomen aan haar verwijten.

Na tien jaar is hij vertrokken. Geerling, Evert-Jan en Boris zag hij nooit meer, hoewel hij destijds bij de rechter een omgangs-regeling heeft proberen te regelen. Puck gaf in de rechtbank aan dat hij nogal leed onder zijn verleden, dat hij snel kwaad werd en zeker niet geschikt was om kinderen op te voeden. De rechter was op haar hand.

Vlak bij hem staat een moeder met een jongetje van een jaar of twee, dat de eenden mag voeren. Zijn kleine handjes omklemmen de stukjes brood en als hij ze weggooit, dreigt hij er zelf achteraan te gaan. De snelle reactie van zijn moeder redt hem. Brutale meeuwen maken duikvluchten en jagen het kind angst aan. Hij wil niet meer. Zijn moeder gooit de zak in een keer leeg.

Na vijf jaar alleen te zijn geweest trof hij Guusje van der Plas tijdens een feestje bij vrienden. ‘Jullie zijn voor elkaar gescha-pen,’ beweerden ze, en hij begreep dat ze niet toevallig allebei waren uitgenodigd.

Al gauw kon hij niet anders dan hen gelijk geven.

Dat had ook zeker een paar jaar zo geleken. Na zes jaar hu-welijk en twee dochters rijker, moest hij weer alleen en berooid verder. Guusje bleek al bijna een jaar een meer dan vriendschap-pelijke relatie met een alleenstaande tandarts te onderhouden. Zonder baan, en de eerste tijd ook zonder een vaste woning, kon hij onmogelijk goed voor zijn dochters zorgen. Nadat hij zijn leven weer op de rails had, beweerde Guusje dat Sjoerdje en Saskia beslist niet naar hem toe wilden. Jeugdzorg kwam erbij en concludeerde dat het beter was dat hij eerst nog wat afstand hield.

Aan dat eerst kwam geen einde.

Hij was ervan overtuigd dat hij nooit meer van een vrouw zou gaan houden. Trouwen was helemaal geen optie meer, en toch wist Jacqueline hem over te halen.

Moeder eend klimt uit het water. Haar kroost volgt. Hij ziet hoe ze allemaal met meer of minder moeite op de kant klimmen. Alleen het laatste eendenkuiken redt het niet. Met gekromde tenen volgt Andries de gebeurtenissen. Hij registreert hoe moeder al kwakend steeds verder weg scharrelt. Haar kroost volgt, behalve dat ene piepende eendje.

Hij wil helpen, het jong uit het water tillen, zodat het de moeder kan volgen, maar hij blijft als verlamd toekijken. Net als hij toch wil opstaan, zwemt het eendje de vijver weer op.

Een klein eendje, dat het nu al helemaal zelf moet doen.

Hij kan het niet langer aanzien en loopt weg.

Marissa ligt weer in bed. Amanda heeft zich nog een tijdje in de tuin vermaakt met het verwijderen van onkruid. Van een bovenwoning in het centrum van Kampen zijn ze verhuisd naar een rijtjeswoning met tuin in een buitenwijk.

Het ontbrak hen aan niets in de bovenwoning, maar nadat Marissa werd geboren, ontstond het verlangen naar een meer praktisch huis. Amanda kreeg al snel genoeg van het gesjouw met Marissa en haar spullen, trap op en trap af.

Een collega van Peter gaf aan dat hij met zijn vrouw graag kleiner wilde gaan wonen nadat hun kinderen het huis hadden verlaten. Het appartement van Peter en Amanda zagen ze wel zitten. Peter kwam op het idee dat ze misschien van woning zouden kunnen ruilen. Hij was al bij zijn collega thuis geweest en hun woning stond hem wel aan. Er volgde een uitnodiging om op een zondagmiddag op de koffie te komen. Amanda was meteen om toen ze de ruime woonkamer en de fraaie tuin zag. Daarna was het snel geregeld.

Ze vindt het prettig om in de tuin te werken, maar nu betrapte ze zich er alweer op dat ze met haar oma bezig was. Waarom twijfelt ze nog langer? Ze kan in ieder geval eens kijken bij welke

instantie ze kan aankloppen om meer te weten te komen over de plaats waar het zoontje van haar oma meteen na de geboorte naartoe is gebracht. ‘Oom Adriaan en tante Zoetje’ zijn twee namen die maar in haar hoofd blijven rondzingen. Daar zou het kind in eerste instantie naartoe gebracht worden, maar daar is het nooit terechtgekomen. Waarom niet?

Oom Adriaan heette van de achternaam Buizert. Tante Zoetje was de jongste zus van de moeder van oma. Als ze een kop koffie voor zichzelf heeft gemaakt en ingeschonken, besluit ze met haar laptop en een schrijfblok buiten te gaan zitten zodat ze nog wat dingen op een rijtje kan zetten. De woorden ‘kinderen van Duitse militairen’ leveren bij het googelen een aantal sites op met verhalen en tips. Ze heeft ze allemaal al vaker bezocht. Nu noteert ze steekwoorden. Ergens wordt aangeraden om eerst eens binnen de familiekring te informeren, al is de oorlog in sommige families een pijnlijk onderwerp waarover altijd is gezwegen. In haar familie is het verleden van haar oma nooit aan de orde geweest. Niemand wist er het fijne van. Niemand zal haar nu verder kunnen helpen. Alleen familie van haar oma’s kant, en daar kent ze geen mens.

De mensen die het niet bespreekbaar maakten toen het nog kon, hebben vaak meer spijt dan de mensen die het wel bespreekbaar hebben gemaakt, leest ze ergens. Ze kan het ook via officiële instanties proberen, maar die zullen net zo goed aangeven dat het nuttig is om het eerst eens in de familie te proberen. Nadenkend kauwt ze op haar pen. Tot deze conclusie is ze al vaker gekomen, en hoe vaak ze ook de verschillende websites bestudeert, het zal er niet anders van worden.

Paardekooper, schrijft ze op, want dat is op dit moment het sleutelwoord. Het is de meisjesnaam van haar oma. Na de geboorte van haar zoontje begeleidde ze een transport met ‘bleekneusjes’, kinderen die ondervoed waren en naar het oosten van het land gingen om daar weer een beetje op krachten te komen. Zo belandde ze in Kampen.

Oom Adriaan en tante Zoetje Buizert, zet ze daaronder, en net

als ze de naam *Willem Paardekooper* wil noteren, de naam van de broer van haar oma, wordt de schuttingdeur onverwacht geopend. ‘Ik dacht al dat je hier zou zitten, dus ik ben maar meteen omgelopen,’ zegt haar moeder opgewekt, terwijl ze meteen doorloopt. ‘Je hebt gelijk ook. Nu jullie zo’n heerlijke tuin hebben, moet je er zoveel mogelijk van genieten.’

Geschrokken klap Amanda de laptop dicht en schuift haar schrijfblok eronder.

‘Heb je geheimen? Het lijkt wel of ik je betrapt heb.’ Zonder iets te vragen gaat haar moeder in een van de tuinstoelen zitten.

‘Wat zou ik voor geheimen moeten hebben?’ probeert ze nonchalant te zeggen. De geur van een bloemig parfum dat haar moeder al jarenlang gebruikt, zweeft naar haar toe. Ze zal Peter vragen om binnenkort een schuif op de schuttingdeur te zetten, zodat ze niet meer zo overvallen kan worden. ‘Je hebt pech, want Marissa slaapt,’ deelt ze haar moeder mee, om in een adem door te gaan: ‘Heb je zin in thee, of liever fris?’

‘Een glaasje fris is prima.’ Haar moeder leunt ontspannen achterover.

Als ze naar binnen gaat, neemt Amanda haar laptop en schrijfblok mee. Het ontgaat haar niet dat haar moeder haar wenkbrauwen optrekt, maar commentaar blijft achterwege.

Andries zet de twee vuile koffiekopjes op het aanrecht, pakt een flesje bier uit de koelkast en wipt de kroonkurk eraf. Freerk Toeter is na de koffie meteen vertrokken. ‘Fijn, dat je het wilt doen, Andries. We beginnen in september, want in de zomermaanden heeft het geen zin. Tien woensdagmiddagen achter elkaar. Denk je dat je daar genoeg aan hebt?’

Natuurlijk heeft hij ja gezegd, hoewel alles in hem protesteerde.

Hij weet nu al dat hij hier de hele zomer tegenop gaat zien. Met grote slokken drinkt hij het flesje achter elkaar leeg, maar het brengt hem op geen enkele manier de ontspanning waarop hij hoopt.

Eén ontmoeting verandert hun leven

Kort voor haar overlijden heeft Maria een geheim toevertrouwd aan haar kleindochter Amanda. In de oorlog heeft ze een zoontje van een Duitse soldaat gekregen, dat ze onder dwang heeft afgestaan. Amanda belooft haar oma dat ze het aan niemand zal vertellen. Maar ze raakt geïntrigeerd door deze onbekende oom en begint voorzichtig aan een zoektocht. Tegen alle verwachtingen in vindt ze hem. Hij woont zelfs in de buurt. Amanda wil de belofte aan haar oma niet verbreken, maar haar nieuwsgierigheid wint het. Eén ontmoeting kan toch geen kwaad?

Greetje van den Berg is al jaren een van de topauteurs van de Romanserie en ze publiceerde inmiddels meer dan vijftig romans. *Eén vonk* is het zelfstandig te lezen vervolg op de prachtige oorlogsroman *Stil vuur*, waarin we Amanda en haar oma Maria eerder hebben leren kennen.

Z&K

ISBN 978 90 2053 691 1 NUR 344

9 789020 536911

www.romanserie.nl